

2025eko azaroaren 20ko BATZORDEAREN 2025/2384 (EB) GOMENDIOA, pentsioak arakatzeko sistemei, pentsioen adierazleen taulei eta afiliazio automatikoari buruzkoa

Dokumentua Europako Batzordearen gomendio bat da, pentsioak arakatzeko sistemak, adierazleen taulak eta afiliazio automatikoa ezartzeari buruzkoa, EBn gardentasuna eta erretiroaren plangintza hobetzeko.

Pentsioak arakatzeko sistemak

- Europako Batzordeak pentsioak arakatzeko sistema erraz eta gardenak ezartzea gomendatzen die estatu kideei.
- Sistema horiek etorkizuneko erretiro-sarreraren ikuspegi orokorra eskaini behar diete herritarrei.
- Pentsioei buruzko informaziorik ez izateak zaildu egiten du herritarren finantza-plangintza, batez ere gutxi garatutako pentsio osagarrien testuinguruan.
- Bilaketa hori gure BGAEen aplikazioarekin estalita daukagu, eta aplikazio hori bazkideen fitxategi orokorraz elikatzen da.

Pentsioen adierazleen taulak

- EBko pentsioen nahikotasuna eta iraunkortasuna neurtzeko adierazleen taulak garatzea proposatzen da.
- Taula horiek estatu kideei lagunduko diete estalduraren jarraipena egiten eta datu zehaztetan oinarritutako erreformak egiten.
- Estatu kideen arteko datuen alderagarritasuna bermatzeko dauden adierazleak erabiltzea iradokitzen da.
- Gure urteko txostenean helburuez eta adierazleez ari gara: langileen % 70 eta prestazio osagarriaren % 20.

Pentsio-planetara afiliazio automatikoa

- Afiliazio automatikoa pertsonak pentsio osagarrien erregimen batean sartzea da, erabaki aktiborik hartu behar izan gabe.
- Mekanismo hori eraginkorra dela erakutsi du, ezarri den herrialdeetan pentsioen aurrezkien partaidetza handitzeko.
- Estatu kideek esparru juridikoak ezarri behar dituzte, afiliazio automatikoa errazteko eta metatutako aurrezkien gainbegiratze egokia bermatzeko.
- BGAEei buruzko 5/2012 Legean sartu genuen, 14. artikuluan, lehentasunezko BGAEentzat:

"Integrazioa kasuan kasuko hitzarmen eta itunen eraginkortasunak zehaztuko du, eta subjektuaren borondate indibiduala bere lan-ordezkarien borondatearekin integratuko da, eta planean nahitaez sartzeak edo horri eusteak ez du ekarriko borondatezko tasun-printzipioa urratzea, egoera horiek aipatutako akordioen ondorio direnean.

Eraginkortasun mugatuko itunen kasuan, eraginpeko kolektibo osoaren gutxienez bi heren atxiki beharko zaizkio planari".

Estatuak errekurritu egin zuen eta Konstituzioaren aurkakotzat jo zuen. Orain, EIOPako agenteek idazketa hori eskatu digute, aztertze eta estatu osoa oinarrizko araudi gisa sartzeko.

Pentsioetan parte hartzeko erronkak

- Borondatezko pentsio osagarrien erregimenetan parte-hartze txikia izateak pizgarri erakargarriagoen beharra nabarmentzen du.
- Soldata baxuak dituzten langileek eta gazteek zailtasunak izan ditzakete parte hartzeko, egungo errenta erabilgarria murriztu zaielako.
- Zerga-pizgarriak eta dirulaguntzak kontuan hartzea gomendatzen da, afiliazio automatikoko sistemetan parte hartzea errazteko.
- Foru-ogasunen zerga-arau berrian sartuta daude.

Finantza-hezkuntzaren garrantzia

- Finantza-alfabetatze eskasak erretiroaren plangintza oztopa dezake, eta horrek finantza-hezkuntza sustatzeko neurriak eskatzen ditu.
- Europako Batzordeak estrategia bat argitaratu du finantza-alfabetizazioa areagotzeko eta pertsonen beren etorkizunari buruzko erabaki informatuak hartzen laguntzeko.
- Pentsioei buruzko komunikazio argia eta eskuragarria funtsezkoa da herritarrek beren eskubideak eta aukerak uler ditzaten.
- Bigarren hezkuntzako prestakuntza-programa. Hezkuntza Sailarekin lantzeko

Pentsio-sistemen elkarreragingarritasuna

- Pentsioak arakatzeko sistema nazionalak teknikoki elkarreragingarriak izateko beharra nabarmentzen da, mugaz gaindiko miaketa errazteko.
- Pentsioak arakatzeko Europako zerbitzu bat sortzeak sistema nazionalak lotuko ditu, eta langile mugikorrek pentsio-eskubideak eskuratu ahal izango dituzte.
- Estatu kideen arteko lankidetzak funtsezkoa da datuen nodo nagusi bat ezartzeko, pentsio-sistemetan gardentasuna eta konfiantza hobetzeko.

Eramangarritasuna

- Pentsio-eskubideen eramangarritasuna kontuan hartu behar da enplegua edo sektorea aldatzean.
- Konstituzio Auzitegiak ere baliogabetu du. 5/2012 Legearen 22.4 artikuluan jasotakoa:
"Eskubide ekonomikoen mobilizazioa antzeko ezaugarriak dituzten gizarte-aurreikuspen osagarriko beste formula batzuetara egin ahal izango da, betiere horiek arautzen dituen araudiak horretarako aukera ematen badu eta elkarrekikotasun-printzipioa errespetatuz".

Errendimendua gainbegiratzea eta ebaluatzea

- Estatu kideek ikuskapen-mekanismoak ezarri behar dituzte pentsio-produktuen errendimendua ebaluatzeko.
- Gainbegiratze eraginkorrak sistemarekiko konfiantza areagotu eta borondatezko bazterketak murriztu ditzake.
- Guk plan guztien errentagarritasunak eta administrazio-gastuak argitaratzen ditugu.

Neurrien jarraipena eta ebaluazioa

- Estatu kideen artean esperientziak eta jardunbide hobeak trukatzea iradokitzen da, gomendioaren ezarpena hobetzeko.
- Europako Batzordeak neurri horien aplikazioaren jarraipena egingo du 2027an.